

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1725

Vragen van lid **Van Gerven** (SP) aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het opsluiten van een 77-jarige man met een kampsyndroom in een isoleercel op de locatie Zuiderpoort te Haarlem van de psychiatrische instelling GGZ inGeest*. (Ingezonden 29 januari 2009)

1
Wat is uw oordeel over de gebeurtenissen, beschreven in het artikel «Isoleercel werd vader met kampsyndroom fataal» en de uitzending van Villa VPRO daarover?¹

2
Is deze separatie gemeld aan de Inspectie voor de Gezondheidszorg? Zo ja, welke actie heeft de Inspectie hierop ondernomen?

3
Hoe oordeelt u over het handelen van de behandelend psychiater? Heeft deze zelf de patiënt onderzocht alvorens tot separatie is besloten?

4
Zijn u eerdere gevallen bekend waarbij in deze instelling onterecht mensen in de isoleercel werden opgesloten? Bestaat hierover een dossier bij de Inspectie?

5
Is deze instelling naar aanleiding van meldingen ooit door de Inspectie bezocht en onderzocht?

6
Is het waar dat het hier geen incident betreft maar dat er meer casussen zijn waarbij in deze instelling onterecht mensen (langdurig) zijn gesepareerd? Kunt u hier inzicht in verschaffen?

7
Betreft het hier dezelfde behandelend psychiater?

8
Op welke wijze is het management en de Raad van Bestuur bij de kwestie betrokken geweest? Hebben zij de handelwijze van de behandelend psychiater c.q. psychiaters getoetst? Hebben zij adequaat gehandeld. Zo ja, kunt u dit toelichten? Zo nee, waarom niet?

9
Hoe is de situatie op andere locaties van de instelling GGZ inGeest en de voormalige instelling Geestgronden? Hoe is de situatie op de locatie Bennebroek inzake het dwang- en drang-, en separatiebeleid?

10
Vindt u niet dat de Inspectie, gezien de berichtgeving, de onrust en de ernst van het voorval tekortschiet in haar toezichthoudende taak door te stellen dat zij het onderzoek van de klachtencommissie afwacht?²

11
Bent u bereid de Inspectie per direct onderzoek te laten doen en op te

laten treden in deze instelling, om te voorkomen dat dergelijke zaken zich in de toekomst nog voor zullen doen?

12
Welke redenen liggen volgens u aan deze zinloze en mensenwaardige separatie ten grondslag? Is het feit dat de twee separaties plaatsvonden in de avonduren, namelijk op vrijdagavond bij opname en op woensdagavond daarna, te wijten aan een gebrek aan personeel? Zo nee, wat was dan de reden? Zo ja, welke consequenties moeten daar dan aan verbonden worden?

13
Is het niet gewenst dat de Inspectie niet alleen steekproefsgewijs controleert, maar alle 140 instellingen in Nederland aan een controle onderwerpt inzake dwang- en drangmaatregelen en separatie, en een aanvalsplan voor alle instellingen opstelt om separaties tot een minimum te beperken? Zo nee, waarom niet?

¹ Haarlems Dagblad, 22 januari 2009 en Villa VPRO, 23 januari 2009.

² Haarlems Dagblad, 26 januari 2009: «Inspectie gezondheidszorg wacht onderzoek isoleercel af».

Antwoord

Antwoord van minister **Klink** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 2 maart 2009)

1
Separeren (soms wordt de term

isoleren gebruikt) is het opsluiten van een patiënt in een daartoe speciaal ingerichte afzonderlijke ruimte, met als doel om de patiënt tegen zichzelf of anderen te beschermen. Op grond van artikel 39 van de Wet bopz is betreffende patiënt, die met een inbewaringstelling (ibs) is opgenomen, twee keer in november 2008 tijdelijk gesepareerd ter overbrugging van een noodsituatie. De procedure is dat de toepassing van een middel of maatregel conform artikel 39 van de Wet bopz zo spoedig mogelijk door de instelling aan de inspectie voor de gezondheidszorg wordt gemeld middels een meldingsformulier, waarin de beslissing tot separatie wordt toegelicht.

De betrokken patiënt is begin januari 2009 tijdens een vrijwillige opname op de Ouderenafdeling helaas overleden. Het overlijden vond dus niet plaats tijdens de separatie. Volgens de inspectie voor de gezondheidszorg zijn er geen aanwijzingen voor een oorzakelijk verband tussen de separatie en het overlijden van de patiënt, zoals in het Haarlems Dagblad is gesuggereerd.

2

De separaties zijn in november 2008 niet volgens de vaste procedure aan de inspectie voor de gezondheidszorg gemeld. Naar aanleiding van de publicatie in het Haarlems Dagblad is de instelling door de inspectie voor de gezondheidszorg aangesproken op deze tekortkoming. De instelling heeft de twee separaties daarna alsnog gemeld. Er is hier in beide gevallen sprake van toepassing van middelen of maatregelen in een noodsituatie, conform artikel 39 van de Wet bopz.

3

Omdat de geneeskundige verklaring is afgegeven door een arts, niet zijnde een psychiater, is de patiënt binnen 24 uur na opname door een psychiater onderzocht, conform een arrest van de Hoge Raad van 26 september 2008. Een psychiater was verantwoordelijk voor de beslissing tot separatie. De behandelend psychiater heeft de betrokken patiënt niet zelf onderzocht voordat tot separatie is besloten.

4, en 6 en 7

Bij de inspectie voor de gezondheidszorg zijn geen eerdere vergelijkbare gevallen bekend van deze instelling. Er lijkt dus sprake te zijn geweest van een incident.

5

Ja.

8

Noch het management, noch de raad van bestuur zijn vooraf betrokken geweest bij de beslissing tot separatie. Het is bij de beslissing tot toepassing van een middel of maatregel in een noodsituatie (als bedoeld in artikel 39 van de Wet bopz) ook niet gebruikelijk eerst te overleggen met de raad van bestuur of het management. Evenmin is dit vereist op grond van de Wet bopz. Het is de geneesheer-directeur die belast is met de zorg voor de algemene gang van zaken op geneeskundig gebied in het psychiatrisch ziekenhuis. Het is dan ook de geneesheer-directeur die de melding over bovenstaande beslissing aan betrokkenen en de inspectie voor de gezondheidszorg verzorgt. In de onderhavige casus heeft de geneesheer-directeur de separatie gemeld aan de inspectie voor de gezondheidszorg. Op grond van de Wet bopz is de geneesheer-directeur verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet bopz.

9 en 12

Het instellingsbeleid is erop gericht terughoudend om te gaan met het toepassen van separaties. In het kader van het landelijk thematisch toezicht van de inspectie voor de gezondheidszorg «Separeren op de dag van opname» (IGZ-rapport, december 2008) is de locatie Spaarnepoort van GGZ in Geest in 2008 bezocht. Deze locatie besteedde vrij consistent en systematisch actief aandacht aan het terugdringen van separatie bij opname. De volledige IGZ-rapportage die in het kader van het thematisch toezicht «Separeren op de dag van opname» is opgesteld over locatie Spaarnepoort is op de website van de inspectie voor de gezondheidszorg te raadplegen (www.igz.nl).

De hier aan de orde zijnde locaties Zuiderpoort en Bennebroek van GGZ in Geest maakten geen onderdeel uit van het hiervoor vermelde IGZ-rapport, maar van deze locaties is bekend dat zij hebben deelgenomen aan het project Dwang en Drang van GGZ Nederland, dat gericht is op het terugdringen van separaties. De motivering om tot deze twee separaties, als bedoeld in artikel 39 van de Wet bopz, te besluiten wordt

in de gegevens van de meldingsformulieren vermeld. De gegevens uit de meldingsformulieren vallen onder het medisch beroepsgeheim en daar kunnen dan ook geen mededelingen over worden gedaan. In het onderhavige geval heeft de inspectie voor de gezondheidszorg op basis van de gegevens in de meldingsformulieren geen reden gezien te twifelen aan de noodzaak tot separatie.

10

Nee. De familie geeft in de media aan naar de klachtencommissie en naar de tuchtrechter te stappen. Dit is een gangbare weg. Gelet op de thans beschikbare informatie is het opportuun de resultaten van de aangekondigde acties af te wachten. Voor wat betreft klachten in het kader van de Wet bopz wijs ik erop dat er een bijzondere klachtenprocedure van toepassing is die met vele waarborgen is omkleed, zowel voor wat betreft de procedurele, als inhoudelijke kant van de klacht.

11

De inspectie voor de gezondheidszorg heeft al onderzoek gedaan naar de gang van zaken en zal indien noodzakelijk naar de instelling reageren op de twee meldingen van de toepassing van middelen of maatregelen in het kader van artikel 39 van de Wet bopz.

13

In het kader van het project Dwang en Drang van GGZ Nederland doet al een groot aantal instellingen mee aan het terugdringen van separatie. De financiering voor dit project is inmiddels verlengd. In het kader van follow up van het bij de vragen 9 en 12 vermeld thematisch toezicht zal de inspectie voor de gezondheidszorg in 2009, bij 13 instellingen aan welke de inspectie voor de gezondheidszorg een plan van aanpak heeft gevraagd, naar aanleiding van het bezoek in 2008, zo nodig een herhalingsbezoek afleggen. Verder wordt op dit moment door de inspectie voor de gezondheidszorg een plan ontwikkeld hoe de andere, tot nog toe niet betrokken instellingen, bezocht zullen worden.